

Extremadura

Vogelen onder de Spaanse zon

Extremadura wordt algemeen beschouwd als een van de fraaiste vogelgebieden van Europa.

De diversiteit aan habitats in deze dunbevolkte provincie van midden-Spanje, herbergt een groot aantal vogelsoorten. De hoofdpeilers van Extremadura worden gevormd door veel roofvogels, een variëteit aan steppebewoners en een bont gekleurd quattro. Het gebied bestaat grotendeels uit glooiende vlakten die extensief worden bebouwd. Enkele heuvelketens doorklieven de met bloemen begroeide velden, waarvan het nationaal park Monfragüe de hoofdader vormt. De beboste heuvels van het park zijn gevormd rond de rivieren Tiétar en Tajo. De noordkant van Extremadura is begrensd door de bergen van de Sierra de Gredos en ten oosten van Monfragüe ligt een vogelrijk moerasgebied.

In een straal van circa 150 km broeden hier maar liefst 21 verschillende soorten roofvogels, al vergt het wel een hele inspanning om die allemaal in één vogeltrip te spotten. Vijf soorten arenden, waaronder de zeldzame Spaanse Keizerarend, drie soorten gieren en de eveneens zeldzame Grijze Wouw zijn de grote attracties. Met name de Vale Gier en Zwarte Wouw komen veelvuldig in het vizier. Op de rotsen in Monfragüe is de Oehoe de favoriete spotsoort van de vogelaars. Met geduld en enig geluk kan de grote uil worden gezien of gehoord. Op de steppen en in het Middeleeuwse stadje Trujillo komen in groepjes jagende Kleine Torenvalken voor. Dit plaatsje huisvest tevens broedende Ooievaars. De Zwarte Ooievaar vertoeft langs de rivieren in Monfragüe.

Op de steppen huizen enkele speciale soorten. Zo zijn daar de Grote en Kleine Trap; de eerste

kan voorkomen in groepen van wel 50 exemplaren. De Kleine Trap valt vaak eerder op door zijn raspende roep dan dat je deze met het oog kan spotten, de vogels schuilen in de vegetatie. Griel, Vorkstaartplevier, Witbuik- en Zwartbuikzandhoen worden ook goed gecamoufleerd door de begroeiing. Het valt niet mee om deze vogels op de grond te zien, maar wellicht vliegen ze langs; met name in de ochtend en avond zijn ze op de wieken. Veel roofvogels fourageren op de uitgestrekte vlakten; de Kleine Torenvalk en Grauwe Kiekendief zijn vaste bewoners, maar ook gieren, arenden en wouwen zoeken er hun voedsel. De Kuifkoekoek bevindt zich in kleine aantallen in bossages op de steppen.

Extremadura kent enkele exotisch gekleurde bewoners: het trio Hop, Bijeneter en Scharrelaar komt in goede aantallen voor. De eerste valt op door zijn roep en is ook in de vlucht niet over het hoofd te zien met het opvallende zwart-witte vleugelpatroon. De bontgekleurde Bijeneters acteren vaak in groepen en broeden in zandwanden. Scharrelaars tonen hun azuurblauw gekleurde borst meestal vanaf telefoonraden. De speciaal voor hen aangebrachte nestkasten worden ook door Kautjes bewoond, dus die zitten vaak bij elkaar in de buurt. Bovengenoemd trio broedt tevens in andere delen van Europa, maar dat geldt niet voor de Blauwe Ekster. Deze is in Europa alleen te vinden op het Iberisch schiereiland, scherend tussen de Kurk- en Steeneiken die her en der in het landschap staan. Maar het best is deze fraaie vogel te aanschouwen op camping Monfragüe; in een haat-liefdeverhouding met de talrijke Huismussen strijden ze om uitgestrooide broodkruimels. Een stukje kleiner dan de gewone Ekster, net zo brutaal en met een prachtige tekening.

Op camping Monfragüe is met enig geluk ook de roep van Kwartel en Moorse Nachtzwaluw te horen. En dan is er nog een lange lijst met zangvogels, die op vele plaatsen hun lied zingen.

Arne van Kalsbeek

De Blauwe Ekster is een "zekerheidje" in Monfragüe

Indrukwekkende aantallen Grauwe Gorzen en Nachtegalen en het lijkt wel of in elke eik een kolonie Huismussen woont. De stiekeme struikbewoners van de grasmusfamilie zijn goed vertegenwoordigd met Kleine Zwartkop, Baard-, Provencaalse- en Orpheusgrasmus. Wielewaal, Roodborsttapuit, Roodkopklauwier, Blauwe Rotslijster, Grijsz Gors, Roodstuitzwaluw en Europese Kanarie zijn alle in Monfragüe present. Bij de rivieren is er kans op Alpengierzwaluwen en Cetti's Zanger. De zeldzame Kaffergierzwaluw is een broedvogel in het gebied, maar vergt erg veel geluk om te zien.

Ook de steppen kennen hun zangvogels. Groepen Spaanse Mussen fourageren er en van de leeuwerikken komen de iele Kortteenleeuwerik en de Kalendarleeuwerik voor. Deze grote zangvogel met donkere band over de borst is de gangmaker van dit landschap. Concurrenten bezingen elkaar in de lucht en scheren achter elkaar aan over de akkers. Ook de Klapekster en Blonde Tapuit bewonen de vlakten.

In vogelvlucht zijn de belangrijkste soorten van

Extremadura aangestipt. De bergen in het noorden en de moerassen bij het dorp Saucedilla zijn nog buiten beschouwing gelaten, maar bieden voor de vogelaar volop vertier en zijn een bezoek vanuit Monfragüe absoluut waard.

Enkele zoogdieren zijn interessant om te vermelden, zoals de Spaanse Lynx, Genetkat en Otter, al is haast onmogelijk om de eerste twee op het netvlies te krijgen. De Otter laat zich wel eens zien in de avondschemer.

Dan zijn er natuurlijk ook nog leuke vogelgebieden die op doorreis bezocht kunnen worden. Populair onder vogelaars is het gebeid ten zuiden van Zaragossa- La Lomaza-nabij het dorpje Belchite. De gortdroge vlakten zijn bekend door de aanwezigheid van de mysterieuze Dupont's Leeuwerik. Deze schuwe vogel brengt een melancholieke zang ten gehoor al is dat ook het enige wat je van het beestje zult oppikken; de vogel verschuilt zich achter de graspollen op de steppen. Tevens is hier de Kleine Kortteenleeuwerik te vinden.

Arne van Kalsbeek